

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

การออกกำลังกายเป็นปัจจัยที่สำคัญอันหนึ่งต่อการดำรงชีวิต ในอันที่จะทำให้ร่างกายสามารถอยู่ในสภาพปกติได้ การออกกำลังกายที่กระทำโดยถูกต้องจะให้คุณค่าแก่ร่างกายเสมอ การออกกำลังกายสำหรับเด็กจะทำให้ร่างกายเจริญเติบโต ผู้ที่ไม่ได้ออกกำลังกายมักมีร่างกายแคระแกรนและช้ำโรค ในวัยหนุ่มสาวการออกกำลังกายช่วยให้ระบบประสาทและจิตใจทำงานได้ดีเป็นปกติ สำหรับผู้ที่อยู่ในวัยชราการออกกำลังกายจะช่วยป้องกันโรคที่เกิดในวัยชราหลายอย่าง เช่นอาการเมื่อยขบหรืออาการท้องผูกเป็นประจำ ตลอดจนความรู้สึกวิงเวียนหน้ามืด เพราะการไหลเวียนเลือดไม่พอ การออกกำลังกายโดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อทำกลางแจ้งจะช่วยเพิ่มความสามารถของร่างกายในการต่อสู้กับเชื้อโรค ทำให้ไม่เจ็บไข้และช่วยให้สุขภาพร่างกายอยู่ในระดับสูง¹ จะเห็นได้ว่าเรามีความจำเป็นที่จะต้องออกกำลังกายทุกวันและ เป็นประจำ เพราะการออกกำลังกายช่วยส่งเสริมให้คนมีสมรรถภาพที่ดี บูเชอร์ (Bucher) ได้กล่าวถึงสมรรถภาพทางกายที่ควรรวมประกอบไปด้วย

1. ความต้านทานโรคภัย (Resistance to Disease)

¹อดัม เกตุสิงห์, "การออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ" (ศูนย์วิทยาศาสตร์การกีฬา, องค์การส่งเสริมกีฬาแห่งประเทศไทย, 2514) (อัคราเนนา), หน้า 1.

2. ความแข็งแรงและความทนทานของกล้ามเนื้อ (Muscular Strength and Muscular Endurance)

3. ความทนทานของระบบไหลเวียนและการหายใจ (Cardiovascular and Respiratory Endurance)

4. ความอ่อนตัว (Flexibility)

5. ความเร็ว (Speed)

6. ความคล่องแคล่วว่องไว (Agility)

7. การประสานงานของอวัยวะต่าง ๆ กับประสาท (Coordination)

8. การทรงตัว (Balance)

9. ความแม่นยำ (Accuracy)

10. กำลังของกล้ามเนื้อ (Muscular Power¹)

ส่วนประกอบเหล่านี้จะมีประสิทธิภาพมากขึ้นเพียงใดก็ขึ้นอยู่กับการออกกำลังกาย แต่ในปัจจุบันมนุษย์เรารับความสะดวกสบายจากเครื่องมือ เครื่องใช้และเครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เป็นอันมาก สิ่งเหล่านี้ก็มีโทษอยู่เหมือนกัน ที่เห็นได้ชัดก็คือมนุษย์ไม่ได้ออกกำลังกายที่เป็นการเคลื่อนไหวตามธรรมชาติอย่างเพียงพอ ร่างกายจึงไม่สู้จะแข็งแรงเท่าที่ควร บทบาทของการฝึกหรือการออกกำลังกายนี้จึงเข้ามามีส่วนในการพัฒนาสุขภาพและความสมบูรณ์ของร่างกายเพิ่มมากขึ้น อวย เกตุสิงห์ ได้กล่าวถึงการออกกำลังกายที่มีผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อร่างกายทางการแพทย์ไว้ดังนี้คือ

1. กระตุ้นการเจริญเติบโตของกระดูกกล้ามเนื้อ
2. ส่งเสริมการขยายตัวของปอด
3. เพิ่มขนาดและปริมาตรของหัวใจ

---

¹Charles A. Bucher, Foundations Physical Education (Saint Louis: The C.V. Mosby Company, 1968), pp. 466-467.

4. ส่งเสริมสร้างเลือดและลิ้นจี่
5. ส่งเสริมสมรรถภาพการจับออกซิเจน
6. กระตุ้นการทำงานของต่อมไร้ท่อในการสร้างฮอร์โมน
7. มีกิจกรรมประสาทเสรี (Sympathetic) และประสาทควบคุม

การเคลื่อนไหว

8. ส่งเสริมภูมิคุ้มกัน¹

นอกจากการออกกำลังกายจะใหม่ทางการแพทย์ศรกายแล้ว ยังได้ส่งผลโดยตรงมายังระบบกล้ามเนื้อหลายประการด้วยกันคือ

1. ปลูกหมุ่เส้นใยกล้ามเนื้อ (Sacrolemma) ของเนื้อเยื่อจะมีความหนาและแข็งแรงขึ้น
2. เนื้อเยื่อยึดเสริม (Connective Tissue) ในกล้ามเนื้อมีความหนาขึ้น
3. ขนาดของกล้ามเนื้อเพิ่มขึ้น และเป็นที่เชื่อได้ว่าขนาดของเนื้อเยื่อเพิ่มขึ้นแต่จำนวนเส้นใยของกล้ามเนื้อเยื่อไม่เพิ่มขึ้น
4. กล้ามเนื้อที่มีความแข็งแรงเพิ่มมากขึ้นและมีความจำเป็นที่จะต้องออกกำลังกายเพิ่มเพื่อที่จะให้กล้ามเนื้อเพิ่มความแข็งแรง
5. กล้ามเนื้อมีความทนทานเพิ่มขึ้น
6. มีการเปลี่ยนแปลงทางเคมีในกล้ามเนื้อ มีการเพิ่มขึ้นของฟอสโฟครีเอทีน ไกลโคเจน และเอโมโกบิน สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้กล้ามเนื้อได้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น
7. ประสาทเกี่ยวกับความรู้สึกสามารถเดินทางไปที่เส้นใยกล้ามเนื้อได้

ขึ้น

---

¹ อวย เกตุสิงห์, "ความสมบูรณ์ของนักกีฬา" (ศูนย์วิทยาศาสตร์การกีฬา, องค์การส่งเสริมกีฬาแห่งประเทศไทย, 2514), หน้า 4 . (อัคราเนา)

8. เส้นเลือดฝอยขยายใหญ่ขึ้น (Hypertrophy) จึงทำให้ระบบไหลเวียน
ที่ไปยังกล้ามเนื้อดีขึ้น¹

จากประโยชน์ที่ได้รับจากการออกกำลังกายดังกล่าวแล้ว การออกกำลังกาย
หรือการฝึกนั้นก็ยังจำเป็นที่จะต้องค้นคว้าวิจัย เพื่อที่จะได้เข้าใจเอาผลของการฝึกหรือการ
ออกกำลังกายให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพื่อหาวิธีการที่มีคุณค่า มีประโยชน์มาใช้ในการกระตุ้น
ร่างกายในขนาดที่เหมาะสมเพื่อที่จะทำให้ร่างกายได้เกิดการปรับตัวให้เข้ากับภาวะแวดล้อม
เพื่อเพิ่มสมรรถภาพร่างกายขึ้น จำนวนครั้งของการกระตุ้นเบาเกินไปจะไม่ทำให้เกิดการ
พัฒนา แต่ ถ้าการกระตุ้นหนักเกินไป ก็อาจจะทำให้เกิดการเสื่อมสมรรถภาพของอวัยวะต่าง ๆ
ก็เป็นได้² การฝึกที่จะทำให้ผลได้ก็จึงต้องมีระเบียบ และวิธีการฝึกที่แน่ชัด มีตารางฝึกระยะ
สั้นหรือระยะยาว ตลอดจนจำนวนครั้งของการฝึกแต่ละกิจกรรมและความหนักของงานหรือ
ความต้านทานที่ใช้อย่างแน่นอน และการฝึกที่กล่าวมานั้นจำเป็นต้องได้รับการค้นคว้าทดลอง
ไว้อย่างใกล้ชิดก่อนแล้วค่อย จึงสามารถนำมาใช้ฝึกกับนักกีฬาได้

การสร้างความแข็งแรง และความทนทานของกล้ามเนื้อมีวิธีการอยู่ด้วยกัน
หลายวิธีเช่น

1. การฝึกแบบไอโซเมตริก (Isometric) คือการฝึกที่กระทำโดยไมทำให้
ความยาวของกล้ามเนื้อเปลี่ยนแปลงหรือการหดตัวอยู่กับที่ของกล้ามเนื้อคล้ายกับการเกร็ง
(Static Contraction) ซึ่งเป็นการหดตัวของกล้ามเนื้อที่ไม่ได้งาน ตัวอย่างการฝึก
แบบนี้ เช่น การออกแรงกั้นกำแพง การออกแรงรับแรงกดจากวัตถุ หรือการออกแรงกับวัตถุ

¹ Charles A. Bucher, Foundations of Physical Education (5th ed, Saint Louis: the C.V. Mosby Company, 1968), p. 484.

² สมชาย ประเสริฐศิริพันธ์, "หลักวิทยาศาสตร์ของการฝึกซ้อม" (ศูนย์วิทยา
ศาสตร์การกีฬา, องค์การส่งเสริมกีฬาแห่งประเทศไทย, 2520), หน้า 1. (อัคราเนา)

ที่เคลื่อนไหวไม่ได้¹

2. การฝึกแบบไอโซโทนิก (Isotonic) คือการฝึกที่กระทำโดยทั่วๆ ไป ซึ่งเมื่อออกแรงแล้ว ทำให้ความยาวของกล้ามเนื้อเปลี่ยนแปลงไป ตัวอย่างการฝึกแบบนี้ เช่น การยกน้ำหนัก และการออกกำลังกายทั่วๆ ไปที่มีการเคลื่อนที่เป็นหลัก หรือเมื่อออกแรงแล้วไถงาน²

จากวิธีการฝึกทั้ง 2 แบบดังกล่าวแล้ว ยังต้องอาศัยหลักการอื่นเพิ่มเติมขึ้นเพื่อ ทำให้การฝึกแบบดังกล่าวมีลักษณะเฉพาะที่จะทำให้เกิดความแข็งแรงหรือความทนทานของกล้ามเนื้ออย่างใดอย่างหนึ่ง

เดอ ลอร์ม (De Lorme) ได้กล่าวถึงหลักการในการสร้างความแข็งแรงไว้ดังนี้ คือ

1. การสร้างแข็งแรงต้องให้ความต้านทานหนักมากพอ และให้จำนวนครั้งน้อย
2. จำนวนครั้งที่ยกแต่ละครั้ง จะต้องใช้ความต้านทานสูงสุด
3. เมื่อความแข็งแรงเพิ่มขึ้นแล้วจะต้องเพิ่มความต้านทานขึ้นอีกเรื่อยๆ

หลักการในการเพิ่มน้ำหนักเรียกว่า การฝึกแบบเพิ่มความต้านทาน (Progressive Resistance Exercise) ส่วนในการฝึกความทนทานของกล้ามเนื้อก็มุ่งใช้จำนวนครั้งของการทำงานเป็นเกณฑ์กำหนด หลักการในการฝึกแบบนี้เรียกว่า การเพิ่มความหนักของงาน (Progressive Loading) คือเพิ่มจำนวนครั้งมากขึ้นโดยเพิ่มความต้านทานเป็นสัดส่วนกันเมื่อความทนทานของกล้ามเนื้อเพิ่มขึ้น จะเห็นได้ว่าความต้านทานที่ใช้และจำนวนครั้งของการฝึกมีอิทธิพลต่อการฝึกเป็นอันมากนอกจากนี้ช่วงเวลาในการ

¹ Robert V. Hockey, Physical Fitness the Pathway to Healthful Living, 3rd ed. (Saint Louis: The C.V. Mosby Company., 1977), p.75 .

² Ibid., p.78 .

ฝึก รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงของความแข็งแรง และความทนทานของกล้ามเนื้อก็เป็นส่วนหนึ่งที่จะมีผลต่อการฝึก ในระยะเวลาต่อไปอีกด้วย ดังนั้นการที่ได้นำเอาการฝึกทั้ง 2 แบบ ซึ่งมีลักษณะของตัวแปรตรงของแต่ละแบบฝึก คือความต้านทานและจำนวนครั้งมาเปรียบเทียบกัน เพื่อศึกษาถึงผลของการฝึกคือความทนทานและความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ จึงนับว่าเป็นเรื่อง ที่ควร จะได้รับความสนใจเป็นอันมาก เพราะการฝึกแต่ละแบบจำเป็นต้องอาศัยหลักการของการใช้ความต้านทานและจำนวนครั้ง ซึ่งจะมีผลต่อความแข็งแรงและความทนทานของกล้ามเนื้อ ที่เปลี่ยนแปลงไปตามวิธีการใช้ความต้านทานและจำนวนครั้งดังกล่าวแล้ว

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบความทนทานและความแข็งแรงของกล้ามเนื้อขาที่ได้จากการฝึกแบบการให้ความต้านทานสูงโดยใช้จำนวนครั้งน้อยกว่ากับการฝึกแบบการให้ความต้านทานต่ำโดยใช้จำนวนครั้งมาก ของนักเรียนชายระดับเตรียมอุดมศึกษา

สมมุติฐานการวิจัย

1. ความแข็งแรงของกล้ามเนื้อขาที่ได้จากการฝึกแบบการให้ความต้านทานสูงโดยใช้จำนวนครั้งน้อยกว่ากับการฝึกแบบการให้ความต้านทานต่ำโดยใช้จำนวนครั้งมากไม่ต่างกัน
2. ความทนทานของกล้ามเนื้อขาที่ได้รับจากการฝึกแบบการให้ความต้านทานสูงโดยใช้จำนวนครั้งน้อยกว่ากับการฝึกแบบการให้ความต้านทานต่ำโดยใช้จำนวนครั้งมากไม่แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้เพื่อทำการเปรียบเทียบความทนทานและความแข็งแรงของกล้ามเนื้อขาที่ได้จากการฝึกแบบการให้ความต้านทานสูงโดยใช้จำนวนครั้งน้อยกว่ากับการฝึกแบบการให้ความต้านทานต่ำโดยใช้จำนวนครั้งมาก

2. การฝึกทั้ง 2 แบบจะกระทำกับเครื่องมือรอกถ่วงน้ำหนัก (Pulley Weight) ซึ่งได้รับการคัดแปลงมาจากรอกถ่วงน้ำหนักที่ใช้กับการฝึกกล้ามเนื้อแขน
3. ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกคือ 12 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน รวม 36 วัน

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. ผู้รับการทดลองเป็นนักเรียนชายจำนวน 30 คน จากโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาซึ่งมีร่างกายสมบูรณ์ โดยได้ผ่านการตรวจร่างกายจากแพทย์
2. ผู้วิจัยถือว่าการฝึกแบบการให้ความต้านทานสูงโดยใช้จำนวนน้อย และการฝึกแบบการให้ความต้านทานต่ำโดยใช้จำนวนครั้งมาก เป็นการฝึกที่สามารถสร้างความแข็งแรงและความทนทานของกล้ามเนื้อได้จริง
3. ผู้วิจัยถือว่า การวัดความแข็งแรง และความทนทานของกล้ามเนื้อขาที่ใช้เป็นวิธีการวัดที่ปลอดภัย และเชื่อถือได้เพราะได้มีการนำเอาวิธีการวัดดังกล่าวมาใช้ในการวิจัยแล้วอย่างแพร่หลาย
4. ผู้วิจัยถือว่า ผู้รับการทดลอง ทุกคนมีความตั้งใจในการฝึกเต็มที่

ความจำกัดของการวิจัย

- การวิจัยครั้งนี้อาจมีความคลาดเคลื่อน และไม่สมบูรณ์ซึ่งเป็นผลเนื่องจาก
1. ผู้วิจัยไม่สามารถควบคุมการออกกำลังกายอย่างอื่นที่จะมีผลต่อความแข็งแรงและความทนทานของกล้ามเนื้อของผู้รับการทดลองทุกคนได้อย่างใกล้ชิด แต่อย่างไรก็ตามผู้วิจัยได้ทำการแนะนำให้ผู้รับการทดลองทุกคนงดการออกกำลังกายอื่น ในระยะที่ทำการฝึก
  2. ผู้วิจัยไม่สามารถควบคุมในเรื่องอาหาร และการพักผ่อนในช่วงระยะทำการฝึกที่จะเป็นตัวแปร เนื่องจากในระยะใกล้สอบ

มีกิจกรรมในเรื่องการเขียนผู้รับการทดลองจำเป็นต้องใช้เวลาส่วนใหญ่ในการท่องคำหรือประกอบกิจกรรมอื่น ผู้วิจัยได้แก้ไขโดยได้ให้คำแนะนำในเรื่องการรับประทานอาหารให้รับประทานให้เป็นเวลาและรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ ในเรื่องการพักผ่อน ก็ได้แนะนำให้เข้านอนไม่เกิน 24.00 น. และตื่นไม่เกิน 7.00น.

ค่าจำกัดความของการวิจัย:

1. ความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ หมายถึง แรงของกล้ามเนื้อสูงสุดที่สามารถออกแรงกระทำต่อความต้านทานแต่ละครั้ง ซึ่งสามารถวัดได้จากเครื่องไดนาโมมิเตอร์ (Dynamometer)¹
2. ความทนทานของกล้ามเนื้อ หมายถึง ความสามารถของกล้ามเนื้อในอันที่จะออกแรงกระทำเป็นจำนวนครั้งต่อความต้านทานในระยะเวลาใดเวลาหนึ่งนานที่สุดติดต่อกัน²
3. ความต้านทาน (Resistance) หมายถึง น้ำหนักของวัตถุต่าง ๆ ที่จะนำมาใช้เป็นเครื่องมือประกอบการฝึก ด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น การยกบาร์เบล บาร์เบลก็จะเป็นความต้านทาน, ดาวทิ่มน้ำหนัก ลูกน้ำหนักก็คือความต้านทาน และการเตะเหยียดขาเพื่อดึงรอกถ่วงน้ำหนัก น้ำหนักที่ถ่วงกับรอกนั้นก็คือความต้านทาน เป็นต้น
4. จำนวนครั้ง (Repetition) หมายถึง ความสามารถของกล้ามเนื้อในอันที่จะกระทำต่อความต้านทานในช่วงระยะทางหนึ่ง ซึ่งเป็น 1 ครั้งตามการกำหนดของผู้วิจัย
5. รอกถ่วงน้ำหนัก (Pulley Weight) หมายถึง เครื่องมือที่ใช้ทำการ

¹Robert V. Hockey, Physical Fitness the Pathway to Healthful Living, 3rd ed. (Saint Louis: The C.V. Mosby Company., 1977), p.73.

²Ibid., p.91.

ฝึกซึ่งประกอบด้วยโครงเหล็ก รอก และน้ำหนักที่ไรต์วงโดยนำเอาเครื่องมือนี้มาใช้ฝึกกับกล้ามเนื้อขาโดยเฉพาะ

6. ไดนามิเตอร์ (Dynamometer) หมายถึง เครื่องมือที่ใช้ในการวัดความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ มีหน่วยเป็นกิโลกรัม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ผลที่ได้จากการวิจัยนี้จะเป็นแนวทางในการปรับปรุงการฝึกซ้อมเพื่อให้ผู้รับการฝึกได้รับประโยชน์ และทำให้การฝึกนั้น ๆ มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. การวิจัยนี้จะเป็นแนวทางในการค้นคว้าทางวิทยาศาสตร์การกีฬาในค่านของวิธีการฝึกและออกกำลังกายของนักกีฬาและบุคคลทั่วไปต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย